

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2014

Història

Sèrie 3

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B) i feu els dos exercicis de l'opció triada. Cada exercici val cinc punts.

OPCIÓ A

Exercici 1

La dictadura de Primo de Rivera

En la figura de Miguel Primo de Rivera, fill de coronel retirat, terratinent, s'observen trets provinents de la societat provinciana on es va educar —Jerez de la Frontera—: conformisme social, afirmació de masculinitat, enlluernament per la vida «alegre» de les grans ciutats (vodevil, balls i festes) i pel tracte amb l'«alta societat», o sigui, els trets del «senyoret» andalús. A aquests, s'hi afegeixen altres valors rebuts tant de l'ambient familiar com de l'Acadèmia Militar [...]. De tot això no queda sinó una referència constant però irreflexiva a valors tòpics: honor, valor, pàtria, família, religió, etc.

Mancat de cultura intel·lectual o artística, però de caràcter obert i amb una indubtable curiositat per les persones i, a través d'elles, per les idees que representen, Primo de Rivera sembla molt receptiu —encara que ho sigui d'una manera superficial i transitòria— a les opinions de qui s'ha guanyat la seva amistat. Amb el risc evident d'adoptar una marxa zigzaguejant en rectificar els passos en fals que l'entusiasme l'impulsa a fer. D'aquí que, en molts aspectes, aparegui la contradicció entre una política fonamentalment conservadora i unes quantes proposicions noves [...].

FONT: Manuel TUÑÓN DE LARA *et al.* *Historia de España*. Vol. IX: *La crisis del Estado: dictadura, república, guerra (1923-1939)*. Barcelona: Labor, 1981, p. 44-45. [Text traduït]

Pregunta 1

a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Expliqueu TRES de les característiques del personatge al qual es refereix la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu les causes de l'adveniment de la dictadura de Primo de Rivera, les polítiques repressives que va aplicar, l'obra de govern i les causes del final d'aquest règim polític.
[2,5 punts]
- b) Valoreu l'impacte de la Primera Guerra Mundial a Espanya, així com el període 1918-1923, i esmenteu-ne els aspectes polítics, econòmics i de conflictivitat social més destacats.
[2,5 punts]

Exercici 2

FONT: Ajuntament d'Altafulla (Tarragonès), novembre de 1937.

Pregunta 1

- a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]
- b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]
- c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu la situació a Catalunya durant la Guerra Civil. Feu esment de l'etapa revolucionària, de les collectivitzacions, de l'economia de guerra, del problema dels refugiats i de les condicions de vida a la rereguarda.
[2,5 punts]
- b) Compareu la situació política dels dos bàndols —el republicà i el franquista— durant la Guerra Civil; concretament, els dos tipus d'estat, i les condicions de vida i la repressió a les rereguardes dels dos bàndols.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Els Fets d'Octubre del 1934

FONT: Arxiu Aisa.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Descriviu el contingut de la font i identifiqueu-ne almenys un dels personatges.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la conflictivitat social i política a Catalunya durant la Segona República espanyola fent referència, entre altres, als Fets d'Octubre del 1934, per què es produïren i quines conseqüències van tenir.

[2,5 punts]

b) Expliqueu el paper i la trajectòria d'Esquerra Republicana de Catalunya, de la Lliga Catalana, de la Confederació Nacional del Treball i de la Federació Anarquista Ibèrica durant la Segona República espanyola. Esmenteu el nom d'algun dirigent de cadascuna d'aquestes forces.

[2,5 punts]

Exercici 2

Ley de Sucesión en la Jefatura del Estado de 1947

Artículo 1. España, como unidad política, es un Estado católico, social y representativo, que, de acuerdo con su tradición, se declara constituido en Reino.

Artículo 2. La Jefatura del Estado corresponde al Caudillo de España y de la Cruzada, Generalísimo de los Ejércitos, don Francisco Franco Bahamonde.

[...]

Artículo 6. En cualquier momento el Jefe del Estado podrá proponer a las Cortes la persona que estime deba ser llamada en su día a sucederle, a título de Rey o de Regente, con las condiciones exigidas por esta Ley, y podrá, asimismo, someter a la aprobación de aquéllas la revocación de la que hubiere propuesto, aunque ya hubiese sido aceptada por las Cortes.

[...]

Artículo 9. Para ejercer la Jefatura del Estado como Rey o Regente se requerirá ser varón y español, haber cumplido la edad de treinta años, profesar la religión católica, poseer las cualidades necesarias para el desempeño de su alta misión y jurar las Leyes fundamentales, así como lealtad a los Principios que informan el Movimiento Nacional. El mismo juramento habrá de prestar el sucesor después de cumplir la edad de treinta años.

FONT: *Boletín Oficial del Estado* (26 juliol 1947).

Pregunta 1

a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu breument el contingut de TRES dels articles que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu el règim franquista des de la fi de la Segona Guerra Mundial fins a la mort del dictador. Esmenteu-ne exclusivament els aspectes polítics.

[2,5 punts]

b) Expliqueu el règim franquista des de la fi de la Guerra Civil fins a la fi de la Segona Guerra Mundial. Esmenteu-ne exclusivament els aspectes polítics.

[2,5 punts]

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2014

Història

Sèrie 4

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B) i feu els dos exercicis de l'opció triada. Cada exercici val cinc punts.

OPCIÓ A

Exercici 1

Proclamació de la República Catalana

Catalans:

Interpretant els sentiments i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com a Estat integrant de la Federació Ibèrica.

D'acord amb el president de la República Federal Espanyola senyor Niceto Alcalá Zamora, amb el qual hem ratificat els acords presos en el Pacte de Sant Sebastià, em faig càrrec provisionalment de les funcions de president del Govern de Catalunya, esperant que el poble espanyol i el català expressaran quina és en aquests moments llur voluntat.

En fer aquesta proclamació, amb el cor obert a totes les esperances, ens conjurem i demanem a tots els ciutadans de Catalunya que es conjurin amb nosaltres per fer-la prevaler pels mitjans que sigui, encara que calgués arribar al sacrifici de la pròpia vida. [...]

En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut [...].

FONT: Discurs pronunciat per Francesc Macià a la plaça de Sant Jaume, de Barcelona, el 14 d'abril de 1931.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu els dos paràgrafs següents:

— «Interpretant els sentiments i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi [...].»

— «En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut [...].»

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a)** Expliqueu la proclamació de la República a Catalunya, l'establiment de la Generalitat, el procés d'aprovació de l'Estatut d'autonomia i les característiques d'aquest estatut, així com l'evolució política catalana fins als Fets d'Octubre del 1934, sense explicar els Fets.

[2,5 punts]

- b)** Expliqueu els Fets d'Octubre del 1934 a Catalunya i l'evolució de la situació econòmica, social i política catalana fins a l'esclat de la Guerra Civil, sense explicar l'inici de la Guerra Civil.

[2,5 punts]

Exercici 2

FONT: Festa de la Mercè a la presó Model de Barcelona, 24 de setembre de 1941. Carlos Pérez de Rozas, Arxiu Fotogràfic de Barcelona.

Pregunta 1

- a)** Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

- b)** Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

- c)** Descriviu i comenteu el contingut de la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a)** Expliqueu la política del règim franquista entre el 1939 i el 1953 i, en particular, la repressió que va dur a terme.

[2,5 punts]

- b)** Compareu les dues polítiques econòmiques que va aplicar el franquisme entre el 1939 i el 1975.

[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

FONT: Unió Catalanista, 1900 i 1901.

Pregunta 1

- a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]
- b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]
- c) Descriuiu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu el catalanisme conservador al segle XIX, i destaqueu-ne la figura del bisbe Josep Torras i Bages. Expliqueu també què van ser la Unió Catalanista i les Bases de Manresa.
[2,5 punts]
- b) Expliqueu el catalanisme progressista al segle XIX. Destaqueu-ne la figura de Valentí Almirall i comenteu-ne algunes de les actuacions principals fins al lliurament del Memorial de Greuges, explicant què va ser aquest últim.
[2,5 punts]

Exercici 2

Preàmbul de l'Acuerdo sobre el programa de saneamiento y reforma de la economía (també conegut amb el nom de Pactes de la Moncloa)

Un primer aspecto en el que se ha alcanzado una base de entendimiento ha sido el diagnóstico de la situación económica del país, calificada como grave debido a la confluencia de diversas crisis. [...]

Ha sido motivo de especial consenso la necesidad de que los costes derivados de la superación de la crisis sean soportados equitativamente por los distintos grupos sociales, así como la exigencia de democratización efectiva del sistema político y económico que ello habrá de comportar para su aceptación por el conjunto de la sociedad. [...]

Se adoptarán las medidas paralelas que aseguren una prestación eficaz y rigurosa del seguro de desempleo y un tratamiento prioritario de las modalidades de creación de puestos de trabajo, atendiendo especialmente al empleo juvenil, contratación temporal de los acogidos al subsidio de paro sin pérdida de sus derechos y a las áreas geográficas de mayor índice de desempleo. [...]

Madrid, 27 de octubre de 1977.

[Signat: Adolfo Suárez (president del Govern); Leopoldo Calvo-Sotelo (Unión de Centro Democrático); Felipe González (Partit Socialista Obrer Espanyol); Santiago Carrillo (Partit Comunista d'Espanya); Enrique Tierno Galván (Partido Socialista Popular); Josep Maria Triguier (Partit dels Socialistes de Catalunya); Joan Reventós (Convergència Socialista de Catalunya); Juan Ajuriaguerra (Partit Nacionalista Basc); Miquel Roca (Convergència Democràtica de Catalunya) i Manuel Fraga (Alianza Popular, que signà només els apartats econòmics dels Pactes).]

FONT: Pactes de la Moncloa, 27 d'octubre de 1977.

Pregunta 1

a) Descriuiu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu DOS dels acords o punts de consens que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu el procés de transició cap a la democràcia a Espanya entre el 1976 i el 1978, incloent-hi l'aprovació i les característiques de la nova Constitució.

[2,5 punts]

b) Expliqueu l'evolució econòmica, social i política a Espanya en el període que va des de l'aprovació de la Constitució, sense explicar-la, fins a les eleccions del 1982, sense explicar-les.

[2,5 punts]

Institut
d'Estudis
Catalans